

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokrva.“ Nar. Pos.

Nepodpisani se dopisi ne čekaju. Pripremljena su pisma čekaju po 5 sv. svaki rođak. Oglasi od 8 redakcija stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja na pogodbu sa pravom. Novost se štampa poštom na računom (za-neseno postalo) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, proširite i naj-bližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenim pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

Izlazi svakog četvrtka na cijelom arku.

Dopisi se ne vraćaju ako se i ne štampaju.

Neprijateljstvo se neprimaju. Predplata s poštarinom stoje 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 3/4, i za pol godinu. Izvan carovinu više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaze se u Via Farneto br. 14.

Poziv na predplatu.

Evo počelo je naše djelovanje u god. 1894. a mi vršimo običnu svoju dužnost, da pozivljemo sve naše čitatelje, da obnove predplatu za tekuću godinu. Nu na žalost našu imade još mnogo nemarnih čitatelja, koji nisu uplatili lista niti za prošlu godinu. A što da ređemo od onih, koji nam dužuju i za više godina predplatu? Ove, ako nepriču na izplatu savjest, priliči će sudovi na njihovu štetu i ramotu. Naše redovito i uredno plaćajuće čitatelje molimo, da nam ostanu nadalje vjerni, da izvole poduprijeti ovo jedino hrvatsko glasilo istarskoga puka obilnom i točnom predplatom, da uzmognemo i u buduće po najboljih silah zadovoljiti teškim dužnostim novinarah.

Neimajući mogućih zagovornika niti izvanrednih podpora, osloniti nam je jedino na naše predplatnike. A ako je i najbolje, jer smo bar posve samostalni i neodvisni.

List stoji na godinu for. 5 za imućnije, a za seljake for. 2; za pol godine polovicu gornjih cijena; izvan države poštarina k tomu.

Novce neka nam se šalje poštanskom nakaznicom, jer je tako najefektivnije. Molimo ujedno gg. dopisnike, da nas i u buduće podpognu istinitimi dopisi, vijestima itd.

U Trstu, mjeseca janara 1894.

Uprava „Naše Sloge“.

Gospodarske zadruge.

Naši čitatelji znaju, da po jednom pokrajinskom zakonu od godine 1884. postoji u Istri sa sjedištem u Poreču „Zemaljsko gospodarstveno ili kulturno vijeće“, a po pojedinih korih mogu se posjednici zemlje udružiti u društva, kojim je ime „Kotarska gospodarska zadruga“. To bi sve imalo voditi do dobrog napredka u kmetskom svijetu budi naukom, budi izgledom, budi novčanim pripomoć od onoga, ko državna vlada i pokrajina dobace.

Talijani su uhitili zgodu, da se postavne na čelo takovih nekih zadruga; ako u Bujah, Kopru, Piranu, Lošinju, uli, Labinu, a na našu sramotu i u azinu.

Istini za volju treba nam pri-nati, da zadruge u Kopru i Bujah isto rade i napreduju, jer ondje Talijani imaju kopačke ruke svoga svijeta samih građovih. Inače sve druge njihove gospodarske zadruge malo ili šta rade.

Naše zadruge, hrvatske ili slovenske, obitaju u Krastvu, Opitiji, ateriji, Dolini, Buzetu i Krku. Skoro e napreduju krasno i žele napredovati, ali im se među na put svakako neprilike i zapreke.

Evo tomu jedan od takovih pri-jera: Po pokrajinskom zakonu broj od godine 1886. idu u korist gospodarskim zadrugam sve one pristojbe, to pojedinci plate za lov i globe od

tih i drugih poslova. One pristojbe moraju kotarska glavarstva svaka tri mjeseca priposlati zemaljskom odboru u Poreč, a on ih ima razdieliti među gospodarske zadruge.

To je zakon potvrđen od cesara i kralja. Saborska većina t. j. Talijani, videć kako bi naše zadruge dobro napred išle, a njihove nomarno, stvorila je godine 1889. odluku, da zemaljski odbor ili junta ne smije dieliti tih podpora, dokle zadruge neizkažu potanko, kamo ih troše, i da ih može uzdržati, dok se god zemaljskom odboru vidi shodno.

Zajedno su stvorili i vladi predložili zakone, koji bi tako odlučili. Cesar i kralj nije potvrdio tih zakona, i pravo je učinio da nije.

Ali što je Talijanom za to! Oni svejedno nisu htjeli dati novca od lovnih karata i globa. Gospodarska zadruga u Krku tužila je za to zemaljski odbor ili junttu kod carevinskoga suda, koji za takove razprave postoji u Beču. Taj je sud audio, da zemaljski odbor mora platiti te pristojbe, dapače i trošak pravde krčkoj zadrugi. Razprava se je vršila 8. janara tek. god. Zadrugu je zastupao njezin predsjednik, naš dični rodoljub, dr. Dinko Vitezić, znamenito ime u našem narodnom pokretu u Istri. Neka Ti je, poštovani starte, i na tom čast i hvala od svega hrvatskoga i slovenskoga puka u Istri!

Dne 16. janara tek. god. bila je u Poreču godišnja skupština zemaljskoga gospodarstvenog vijeća. Na tu skupštinu imaju pravo doći također predsjednici gospodarskih zadruga i na njoj razpravljati i glasovati. Predsjednik je g. Campitelli, koji je ujedno zemaljski kapetan i predsjednik sabora. On bi mogao biti još u deset drugih zborova predsjednik, jer mu je Bog dao dar, da može govoriti kao na makinu, a uza to ništa ili malo dobra uraditi.

Od naših bili su tamo: dr. Dinko Vitezić za gospodarsku zadrugu u Krku, Viktor Tomičić za opatijeku, dr. M. Laginja za kastavsku, dr. M. Trinajstić za buzetsku, Romuald Zupančič za podgradsku.

Sjednica je bila vrlo burna. Dr. Vitezić iznesao je više pritužba proti postupku gospodarskog vijeća prema njegovoj zadrugi. Navoio je dapače slučajeve, gdje su krivo brojili neke račune na štetu zač. go i to priznali, a ipak računava nepopravili! Prepor izmedju njega i Campitelli-a bio je vrlo žestok, dok dr. Vitezić najkasnije nije zaviknuo kao mladić od 20 godina: *Ja si tu nedam za-bavljati od nikoga, ni Vi, gosp. predsjedniče, ne imate mene ništa naučiti od dobra poučavanja; dođan sam ovamo, da vršim svoje pravo, da iznesem pritužbu i želje i da tražim, neka se popravi, što je krivo.*

Dr. Laginja rekao je od prilike ovo: *Možebit vam ovdje za posliednji put govorimo talijanski. Tako smo govorili uvijek do sada, pak nas*

niste htjeli razumjeti ni naše pritužbe uslišati. Vi neradite po zakonu ni za korist naroda. Ako vaše zadruge ne napreduju, tomu mi nismo krivi, ali zato naše ne imaju trpiti. Nedažite onim, koje su mrtve, ali morate dati onim, koje pokazuju dobru volju. Evo vam u kratko primjera, kako postupate s nami:

Kastavska gospodarska zadruga ima 284 člana (Campitelli: 283, Dr. Laginja: Neka bude i 283, ja ću vam pustiti i za 281. Pokažite vašu jednu toliku!) Od svih tih članova bilo ih je do 28. novembra samo 16 u zaostatku sa godišnjom članarinom. Dakle vidite, da se narod zauzima za to. Ta zadruga priredila je odmah u svom početku izložbu govoda sa liepimi darovi. Potrošila je kakovih 379 forinti. Nikad joj u to ime niste dali pomoći. Ta zadruga poslala je u svoje vrijeme na svoj trošak umnoga mladića u Bohinjsku dolinu, da se nauči, kako tamo sire. Ništa niste pomogli, premda vam u izvješću stoji, da za takove nauke imate nepotrošenih par stotina forinti. Ta zadruga trsi se, da budi koliko odgoji dobrih samaca za oplemenjenje govoda. Ništa joj niste dali pomoći. Ta zadruga zabavila je 31 škropilnicu proti perouspori; posredovala je za porabu 3000 kilograma modre galice za škropljenje trsja ili loze u samoj jednoj godini; ima svoje malo lozišće, odkud narodu dieli krepke vabce dobrih domaćih loza; učinila bi sto drugih korisnih stvari, a ipak takovoj zadrugi vi nećete da date niti pristojbe od lovnih karata, koje ju po zakonu idu. Vi nećete, da vršite zakone, koje je kralj potvrdio. To je sramota! Za loвне karte dali ste se tužiti i osudjeni ste daleko u Beču, mjesto da blatno rublje doma perete. Gospodine predsjedniče, nije bilo pametno, kad ste Vi to mjesto prouzeli, jer Vi biste kao predsjednik gospodarstvenog vijeća bili morali svečano opreti se onim zaključkom sabora; ali ste i u saboru i u junti predsjednik i član većine, koja je ono o lovnih kartah zaključila, pak ne možete sam proti sebi raditi. — Taj govor potresao je skupštinu.

Predsjednik so silno izpričavao, da će doznačiti zadrugam, što im ide, i da nije baš njegova želja bila primiti predjedništvo kulturnoga vijeća i t. d.

Čim je svršen dnevni red, naglo je zatvorio skupštinu, da se još nobi razpravilo jedno pitanje, upravo sablaznivo, o čem ćemo drugom zgodom pisati.

Ministar Plenar obećao je nedavno, da će vlada razpitati pritužbe iz Istre i Dalmacije i pomoći koliko bude mogla.

Vidit ćemo.

Iz carevinskoga vijeća.

Već je tomu pun mjesec dana, što so osvrliće zajedati carevinskoga vijeća. Ipak so na njegovo djelovanje još vradamo, jer

bijaše u njem koje šta izrođeno, na što se do sad nismo mogli osvrnuti, a čim želimo barom u kratko upoznati naše čitatelje. Mislimo tu imenito na razpravu o privremenom proračunu, kod koje su govorili medju ustalimi zastupnicij Klun, Forjanović, Hohenwart, Gregorec, kao također Laginja, Spincič i Bartoli. Stalno nije još kod ujedne razprave toliko zastupnika iz južnih zemalja govorilo, koliko kod ove.

Kanonik Klun govorio je u ime slovenske skupine konservativnoga kluba, da označi njezino stanovište prema novoj vladi, i proma novomu ili bar obnovljenomu programu. U mnogih točkah može so program djelovanja nove vlade, koj je iznela u svojoj izvaji odobriti. Sve stranke su složne u požrtvornosti za veličinu i jakost monarhije. Sve heće, da se riešo gospodarska, financijalna i socijalna pitanja. Tih pak se nemože riešiti samo poboljšanjem materijalnoga stanja, nego i podignutjem čudorednih odnošaja. Tu bi bila vlada eminentno katoličke monarhije morala jasnije govoriti; ona se nobi bila imala jasnosti pripoznati i izreći, da je jedini spas ljudskoga društva u naukah crkve. Može so odobriti također „otvorenost i istinu“, koje da do se vlada držati, ali želiti bi bilo, da je dala tomu dvojemu i pravednost, jer je „pravednost temelj kraljevstva“, kako je napisano na vratih kraljevskoga dvora, i jer „kraljevstva bez pravednosti nisu ništa drugo nego grabeži“, kako je rekao velik jedan crkveni otac. Otkad je ravnopravnost proglašena, kliču manji narodi za njom, jer je uza sve temeljne zakone države ne imaju, i jer su uza sve njihove borbe i težnje za ravnopravnošću još uvijek tamo, gdje bijahu prije 25 godina, dapače i na goreni, jer je ravnopravnost za nje samo formalna, a još niti u ta materijalno provedena. Prvanja vlada bila ju je pri svojem nastupu godine 1879. svečano proglasila i obećala, ali nije uzdržala rieči. Ova vlada nije ravnopravnosti u svojoj izvaji niti obećala, i nar je to bolno dirnulo. Jer ako se je pod pravijom uza sve obećanje prilično imeničinski s nami postupalo, to je posve opravdana bojazan, da će pod ovom vladom sa provedenom ravnopravnosti šepati, a nju moraju zahtjevati manji narodi, kojim je njihov obitaj u pogibelji. Klub konservativnoga ne ima velikoga pouzdanja u vladu, on je izvajio, da stoji čvrsto na svojih načelih, imenito pako na načelu ravnopravnosti. Slovenski zahtjevi su poznati. Slovenci neće nikakve iznimke, nikakvih povlastica, nikakvih koncesijah, nego hoće pravo, koje ih po božijih i ljudskih zakonih ide. Mi nećemo ništa čim bi štetovalo drugo narodnosti u svojih opravdanih zahtjevih; mi se držimo načela: što nećete da drugi tobi udini, ne učini niti ti drugomu. Mi, n. pr. u kranjskom saboru, imamo uvijek obzir na Niemce, kojih ima u Kranjskoj jedva pet postotaka. Takvih ili sličnih obzira imali bi drugi na nas imali. Bez da se škodi Talijanom Primorja ili Niemcom Štajerske i Koručke, imalo bi se u tih zemljah urediti primjereno školstvo, imalo bi se slovenskom puku dati sredstva, da se u svojem jeziku izobrasa. Njemu imalo bi uredovati činovnici, koji bi znali s njim u njegovom jeziku ustmeno i pismeno obšiti. To sve moralo bi se udieliti puku, koji je bio uvijek zauzet sa prestolje Habzburga, koj je trpio i krv prolivao za cara i za monarhiju. Nas nemože zadovoljiti primjeba, da ne ravnopravnost u izvaji s toga ne spominje, jer se ista sama sobom razumljivo, a niti drugo, da je ovo ministarstvo koaliciono, jer se je ravnopravnost i prije razumjevala pače i njezina provedba svečano obećala a ne ispunila, i jer bi upravo koaliciono ministarstvo moralo zadovoljiti svim pod krunom Habzburga koalirantim narodom, i pokazati, da ima u monarhiji osim Niemaca i drugih naroda, koji imaju ista prava kao i oni. Mi ćemo glasovati za privremeni proračun

samo u pretpostavi, da će vlada zadovoljiti pravednim zahtjevom svih naroda. No ljudi li toga mogla ili htjela, onda čomo znati, što nam je učiniti.

Naši čitatelji neka sami sude ovaj govor i njegov zaključak. Mi pripominjemo samo to, da se je ovako govorilo i radilo sa strane slovenskih zastupnika 14 godina prava vladi, koja je bila obećala provedbu ravnopravnosti, da njoj se je svake godine glasovalo proračun u nadi, da će bi je jedva u slovenskom narodu, i da se su je jedva onda odušilo, kad je puła — i da će se po svojoj prilici ovako raditi i postupiti prema ovoj vladi, dok i ona pada.

(Konac sledi.)

Pogled po svietu.

U Tretu dne 24. Janara 1893.

Austro-Ugarska. Ni ovaj put ne imamo osobitih vijesti iz naše polodržave. Pojedini sabori razpravljaju mirno i redovito, jedino o istarskom saboru ne može se to kazati.

U Pragu vodi se još uvijek sudbena razprava proti članovom takozvane „Omladine“ koji složno izjavljaju, da to ne bijaše tajno društvo i da nisu počinili nikakvih zločina.

U Ugarskoj raste danomice struja proti vladinim vjerozakonskim zakonskim osnovam. Od liberalne, dotično vladine stranke odpalo je radi tih osnovah više odličnih članova.

U hrvatskom saboru razpravljaju se još uvijek zemaljski proračun za tekuću godinu.

Srbija. U mladoj kraljevini ne mogu se nikako ustaliti zdravi i normalni odnošaji. Mnogobrojne političke stranke ruju jedna proti drugoj bez obzira, da li to diže ili podkopa ugled a možda i obstanak kraljevini. Ministarske krize jesu tamo na dnevnom redu. Ovih dana stiže iznenada viest, da je ministarstvo Gruičevo dalo ostavku, nu kao da to iznenadjenje ne bijaše dostatno, slediti je moralo još veće, da dolazi naime u Biograd razkralj Milan. On se doista već nalazi u srbskoj prijestolnici i to proti jasnom slovu ustava. Mladi kralj pozvao je oca u domovinu, da mu bude valjda pri ruči u teških okolnostih, u kojih se sada nalazi, nu pita se, što će na to srbski narod, koji znađe, da je tim kralj povriedio državne temeljne zakone. Kako najnovija viesti javljaju, imenovan je ministrom predsjednikom dosadlanji diplomatički poslanik na austrijskom dvoru, g. Simić, pridržav si upravu financija i vanjske poslove.

Bugarska. Iz Sofije javljaju, da zahtjeva ruska vlada ponovno i odlučno od Bugarske ratnu odštetu, koju se je bila kneževina obvezala platiti Rusiji za oslobodjenje izpod turekoga jarma.

Rusija. Opet se pronosi glas, da traži Rusija morskou luku u sredozemnom moru, u kojoj bi držala stalno jedan dio svoje vojne mornarice. U tu svrhu da si kani prisvojiti poluotok Athos, na kojem se nalazi glasoviti samostan ruskih kaludjera.

Italija. Na otoku Siciliji pošlo je za rukom talijanskoj vladi što milom što silom uzpostaviti mir i red. Obnađno stanje ostaje i nadalje na otoku dok se preustroji javna uprava. Po najnovijih vijestih nekani ministarstvo već sada sazvat parlamenta, kako bijaše to prije odlučeno, već da će čekati, dok se u čitavoj kraljevini uspostavi red i dok bude moglo stupiti pred parlament sa gotovim financijalnim programom. Opozicijske novine navajaju žestoko na vladu, što se ne ufa već sada stupiti sa svojim programom pred parlament.

Njemačka. Mladi cesar i stari knez Bismark reć bi, da će se ipak pomiriti. Nedavno bio je medju pozvanici na carskom dvoru i knežev

sin grof Erbert Bismark, što se tu-mači tako, da je to prvi korak k izmirenju izmedju vladara i bivšega kancelara.

Luca i Mara.

- L. Ala blaze voloskim siromahom, su manjko dobili lepoga regala pred božićnim blagdan.
- M. Draga vi, ki vam je to na nos nabanderal, kakovi žlođeja širomahi?
- L. Ter da j' aroidukusa podarovala najveći širomahi.
- M. Joh ni tako ne. Ona je zručila beci za širomahi, ma tu jih uzivalo gospo s ušufi i kamufi, a neki pravi širomahi su si nos otrli.
- L. Ča j' temu tako, a pravica a šroc...?
- M. Draga kuma, vice vaju kakov bičorin al preža, nego sve vase fandonije odi pravice ali šroc.
- L. Da ni va ten kušidj politiki!
- M. Nobin priđeja da ni.
- L. Hojva sad Miho u orikvu?
- M. Kako ni prije tako ni sad; njemu je zato svejedno, ako j' tamo Jerko ili Jeko, samo da je s njim, a orikva mu je devota briga.
- L. Pa se ipak tako rado miša u stvari povopaka.
- M. Ter znaš, to je to sve po kanfanarsku.

Istri.

Istro draga, a po mleku Rodjo sladke mojoj djeoi, Budi vriedna, budi složna, Pomogmo ti Bog i sveto!

Svak se paši vjero snagom, Svato službe starim pravom, Gledaj, što je po rod bolje, Mozgaj mozgom, umuj glavom.

Umuj glavom, a svoj svome Srđcom oielim svat prevoli; Neda j' ni se varat, mitit Napastnikom svim odoli!

Uz to napried sjekni voljom, Nekom skoči, rukom mani; Jer tko smjestu no miće sa, Nazadan je, po zlu kani.

Čuvaj svoju čast, poštenje, Ponosna mi, Istro, budi, Nek i odele tebi svietnoj Tebi složnoj sviet se čudi.

I. T.

Različite vijesti.

Za družbu sv. Cirila Metoda u Istri. Povjerenik Josip Gradić, župnik u Bernu sakupio je za družbu 87 for. 60 nv., te ih poslao na ruke g. blagajniku, a darovali su sljedeća gospoda: Vesela družba for. 880, Bof Valentin, posjednik 60 nv., Golob Mateo, posjednik 1 for., Rušo Mateo, posjednik for. 150, Gurtan Stojce, posjednik 1 for., Martinčić Antun, posjednik 1 for., Gurtan Josip, posjednik 1 for., Crkveni pjevači for. 350, Suran Josip, posjednik 20 nv., Ladavao Fran, posjednik 50 nv., Golob Josip, posjednik 50 nv., Gurtan Martin, posjednik 50 nv., iz B. Berc, Cotelj Ivan, kapelan u Kanfanaru 50 nv., Zupančić Ivan, kapotan u Pazinu 1 for., Kropček Stjepan, župnik u Starom Pazinu 1 for., O. Karlo Schöpf u Pazinu 1 for., Gradić Josip, župnik u Bernu 1 for., Berc Anton, župnik 5 for., Kajdič Tomo, dekan 1 for., Ruzboršek Josip, dekan 3 forita, Aljaž Jakob, župnik 8 for., Ašman Ivan, župnik 1 for., Turk August 1 for., Demšar Ivan, trgovac 1 for., svi iz Kranjske.

Gosp. Josip Bačić učitelj u Draguču pripisao nam je za 840, sabranih prigodom odlaska velič. g. Frana Stefanutti-a iz Draguča u Paz, gdje je imenovan župnikom. U tu svrhu darovao: gg. Fran Stefanutti 2 for., I. Kyčič iz Grinalde 2

for., I. Elanjo iz Draguča 2 for., I. Bačić iz Draguča 1 for., A. Rutar 50 nv., I. Stefanutti 50 nv., A. Šestan 40 nv., Gdična V. Soršič sabrala je za družbu for. 12 i to u Bački for. 6, a u Pulji for. 7. Darovao: gđa Marica Pajalić i for. g. Marko Pajalić 2 for., Mato Serdož 1 for., gđa udova Bernočić, gđa Marija Soršič 2 for. Živita sabrateljica, živili darovatelj!

„Nar. List“ primio je sa zahvalnošću, u zamjenu posjetnicu prigodom mladog ljeta, za družbu S. S. Cirila i Metoda u Istri od P. N. gospoda: Niku plemića Jakšo načelnika na Visu 4 kruvo, P. Montia obćinskog tajnika na Visu 1, Dinke Dunda trgovca u Imotekom 6, D. Marijana Lučića župnika iz Župno 1, D. Niko Mimico župnika iz Rašćana 1, Anto Lučića pokojnog Marku iz Župe 1, D. Jurja Pavlinovića umirovljenog župnika u Rašćanov 1, Mato Pavlinovića glavaru Rašćana 1, Rudolfa Frančića posjednika iz Vrgoleca 1, V. A. i A. G. što sakupilo i svecelom sastvaku u Drušću prigodom zabavo na mlado ljeto 28.

Kako isti list javlja, primio je čestiti gospodin Katalinić R. Jorotov iz Makarske 185 kruna, koje su sabrali čestiti i vriedni Hrvati gospoda Klomimir Mileta i Antun Radočić za družbu S. Cirila i Metoda u Istri, kao dar na mlado ljeto. Evo imena dičnih primionika: Obćina Makarska kruna 20, Radočić Braća 6, Ševaljesić Ivomirija 4, Rimondo braća 4, Mileta Klomimir 4, Stipančića Krunoslav 3, Urtić Ivan 3, Dr. Vranjica Ivan 2, Borić kan. Stipan 2, Rimondo Miho 2, Mitrović Lovro 2, Ivanišević pl. Josip 2, Alašević Nikola 2, Alašević Spiro 2, Staničić Anto mladiji 2, Ribičić Nikola 2, Vulečić Marijan 2, Čurković Krsto 2, Čičić Ivan 2, Pavlinović Miho 2, Raffanelli Vjekoslav 2, Klarić Mato-Bogoslav 2, Čović-Plenković Pavao 2, N. N. 2, Karstulović Mate 2, Ivičević Petar 2, Mestović Petar 2, Čulić Vico 2, Pekić Vjekoslav 2, Bašković Ivan 2, Bašković kan. Ivan 1, Majstrovic pop Lovro 140, Brusan Josip 120, X. Y. 1, Donelli Vjekoslav 1, Delić Stipo 1, Raffanelli Anto 1, Ivo Ivan 1, Janković August 1, Rbarović Marko 1, Alašević Frano 1, Ivanišević pl. Miran 1, Carević Ivan 1, Cornoretto-Atlić Josip 1, N. N. 1, Marinović Janko 1, Lašić Paško 1, Radić Ivan 1, Simić Mato 1, Mrkušić Juraj 1, N. N. 1, Žarnić Antun 1, Meduljaš Stipan 1, Vuković Ivomirija 1, Vrcan Ivan 1, Pavić Mato 1, Puharić Ivomirija 1, Zelić Mato 1, Novak Milan 1, Ivanišević plemić Josip Klomimir 40, Gardun Anto 40, Rafanelović Petar 40, N. N. 20, Gojak Nikola kruna 2, Gojak Josip 1, Gojak Anto 1, Gojak Mato 1, Gojak Nikola Mihin 1, Andrijašević Kačić Anto 1, Prodan Luka 1, Zelić Anto 1, Mravičić Klement 1, Medić Ivka 1, Visković Luka 1, Vilović Marin 1. Ukupno kruna 185.

Iz Kotora pišu „Crvenoj Hrvatskoj“ dne 10 t. mj.: Uteća mladež u Dobroti sledieći u hrvatskom rodoljubju primjer svojih predja, prigodom mladog ljeta sakupila je lilepu svotu za društvo Sv. Cirila i Metoda u Istri, a darovao sljedeća gospoda: gospođe: Regina Juridević kruna 1, Pave ud. Patričić kr. 1, gospođice: Jelka K. Dabčević kr. 1, Karlo B. Dabčević 40 helara, Joka M. Dobrilović 40 hel., Anjeza Dj. Milošević 40 hel., Milka Dj. Milošević 40 hel., Anjeza Dj. Radoničić 40 hel., Karmela K. Dabčević 40 hel., Marija A. Dabčević 40 hel., Angjelija A. Radoničić 20 hel., Marija A. Radoničić 20 hel., Marija I. Milošević 20 hel., Silvija B. Dabčević 20 hel. gospoda: Luka Tripković 2 kr., Dum Ilija Anđić 2 kr., Dum Ivan Radimiri 2 kr., Filip Radoničić 2 kr., Pavo Radimiri 2 kr., Anto Kamenarović 2 kr., Mato Radimiri 1 kr., Gjuro Dobrilović kr. 1, Anto Radimiri 1 kr., Krsto Matović 1 kr., Josip Patričić 1 kr., Ivan Mančer 1 kr., Krsto Nikičević 1 kr., Josip Oprenović 1 kr., Božo Milošević 1 kr., Iko Dabčević 1 kr., Spiro Dabčević 1 kr., Josip Radoničić 1 kr., Marko Petričić 1 kr., Marko Klačević 1 kr., Luka Sablić 80 hel., Vjekoslav Radimiri 80 hel., Marko Kamenarović 80 hel., Vjekoslav Oprenović 80 hel., Spiro Kamenarović 40 hel., Aleksandar Radoničić 40 hel., Anton Milošević 40 hel. Njekioliko učenika 9 kr. 49 hel. Ukupno 45 kruna.

Imenovanja. Službeni list boško vlade javlja, da je imenovan Njeg. Veličanstvo cesar i kralj za budućih šest god. u članove u zemaljsko školsko vijeće za Istru i to gg. Josipa Križmana, kanonika stolnoga kaptola u Trstu, vitez B. Babuđera, ravnatelja gimnazije u Kopru, dra. Svida, ravnatelja državne gimnazije u Pulji i Markelija, ravnatelja učiteljskoga i to viednoga od Slovonaca, neko

u Kopru. Od novih članova je samo predloženi g. Križman, koji zamjenjuje častito bivšega člana kanonika Cleu u Pule.

Ministar trgovine grof Wurmbrand boravio je od subote do utorka u našem gradu, te je progledao razna državna, zemaljska i privatna poduzetja, kao gradnju luke, skladišta, Lloydov areonal, kolodvora, parobrode itd. U njegovom društvu bijahu dva vieka činovnika istoga ministarstva. Ministar trgovine poduzeo je put amo, da se uvjeri o propadanju trgovino i obrta u našem gradu, te da država tomu zlu pomorami i gradnjami doekoži. Ministru poklonile su se razne deputacije, a medju timi i zemaljski kaptan za Istru g. Campitelli, predsjednik Gambini i načelnik Pirana g. Fragiacomo.

Mladomienič-glagoljši. Iz Zadra javlja nam, da bijahu tamo rodjoni dne 14. t. m. dva troredovca, glagoljaša i to volodčastna gg. O. Plijo Dujmović i O. Jacinto Rušić; oba Istranina sa otoka Krka. Čestitamo vrlim našim suzemljakom glagoljašem!

Pasko Antun Kazali. Dne 16 t. m. u 78 godini života preselio se u bolji život u Dubrovniku Antun Pasko Kazali. Za mladosti htjede se posvetiti pomorstvu nu u zadnjoj godini oboli od očiju pu i malo da sasvim ne oalepi. Pasko bolesti uvjeri se da za nj nije pomorstvo i uljeze u Biskupsko sjemenište u Dubrovniku; tu sa Vodopitcom, Polidcom, Banom i Zglavom stado pjevali. Dovedi srutin srednju škole, ode u sjemenište gdje je napisao dva romana, koji još nisu izdani, izjavio je dosta pjesama, a jedna zbirka potječe čak iz god. 1837. Kao mladomienič podje na župu u Ošjem. Tu u samoci izjavio „Čuša“, op od dvadeset čitaua stihova. Ali župnikorvanje nije bilo za pjesnika. Otišo u Zadar za urednika vladinih novina. Ali slobodouman čovjek, kakav je bio Kazali, nije bio mogue da služi ondandjenu sustavu, to za kratko odstupi.

Iz Zadra podje na Rijeku za najjestnog učitelja na gimnaziji. Tu je nekoliko godina proživio i dosta zgdaj i nezgdoda doživio. Doasi mu prijatelji bili dr. Starčević Ante i Kurolec, a prvoga je oielio u velike kao značajnika i poštenjaka. Na Rieci je proveo Omlara, sastavio slovniciu italijansku, spjevao Grobnik.

Dođja mu život na Rieci a on opet na župu u Špan. Tu je proveo dosta godina u malome seocu. Ali zbog starosti cadja mu župa, te dobi mirovinu, i preselio se u Dubrovnik na Bononivu, gdje umre.

Poznavao je hrvatski, talijanski, francuzki, englezki i njemački jezik. Kazali je bio Hrvat dušom i tielom. Vjeomi mu pokoj!

Izjava vladinog zastupnika na saboru u Poreču: U IV. j. Jnici saboru dne 19. janara izjavio je vladin zastupnik Elu-eohagg od prilike ovako: Odgovaram talijanski na interpelaciju zaet. Jona ka i drugoga od godine 1892. u pogledu porabu hrvatskog i slovenskog jezika u saboru. Odgovaram talijanski, pozivajući se pudpuno na razloge, navedene u očitovanju od decembra 1887. jer je to poslovni jezik sabora. Upiiti, predlozi i drugo u hrvatski i slovenskom jeziku primaju se i ustavno razpravljaju, bilježu se u zapisnik i vlada sve znađe, što se roše i učini u saboru. Dalnje odredbe nemože učiniti.

Talijanska većina primila je tu izjavu silnim zadovoljstvom!

Od naših zastupnika bijahu samo dvojica priustan, jer je ostale zapriedilo nevrime, te ne mogue u Poreču na sjednotu, nako izviešujuemo na drugom mjestu. Spomenuta dvojica slušaoe mirno taj odgovor na interpelaciju od god. 1892., na koju se nije pronašlo za vriedno i šhedno da sada odgovoriti. Ovaj i ovakav odgovor značajan je svakako za naše okolnosti i za dobu, u kojoj bijahz izrečen.

Poznati trđanski koritar „Il Mattino“ javlja zlobno, da je manjina odbravranjem povprtila odgovor vladina zastupnika, dočim svi ostali listovi obratno izvješuju, te j. da je v oćina odabravala. Koritaru na punje gošpina koribar, pak je objestan nu neka znađe, da su zastupnici manjine vidili i objestnijih koritara i onih, koji su im korita punili, pak je nestalo, Bogu hvala i jednih i drugih, a tako će... .

Zapliena. Rano izdanje „Edinosti“ od dne 20. t. mj. bijaše od državnog odvjetništva zaplieno radi uvadnog članka „Vrađajmo im z isto moro“ i radi onoga dijela političkoga pregleda, u kojem bijaše govora o adresi u dalmatinskom saboru podnesenoj od hrvatskoga kluba. Uredništvo će uložiti žitok proti tu zaplioni.

Koncert češkoga kvarteta, obdržavan u ponedjeljak u kazalištu „Armonia“, uspio je sjedno. Kazalite bijaše aronja poipje

Niem
trčar
stičiv
izpa
kršn
ogrom
Roas
sati.
Soršič
borav
dvora
natelj
„Brat
častni
Altur
društ
g. M
for. Z
član
stup
našim
kod i
što o
subot
rodni
Jon u
O' u
društ
sabor
redov
iz lu
a pa
kon i
gim
noga
neodi
se na
unlo
radi
skoj
ču pa
ulovio
obalu
Andr
željez
kočije
kolod
odjur
so u
lost u
u P
preda
kakvi
buda
— P
vromu
moru
16. j
Riz
eti n
a to
dra. S
i Sk
erdi
je raz
naški
da vr
izbu
gdjih
li av
Daklu
jatre
obiro
obćin
Dodaj
posjed
svatko
je nej
šoj le
komor
predst
izvanj
sa sk
čau.
laborn
apodi
dvora
D
vino d
g. dr.
izubra
u Pore
dove u
čiti o
ponovi
šine F
istina
poito
članak
tino
žute k
puljski
kao št

stojao, da našu občinu, koju su prvobitni gospodari do grla zadržali, pridigne; ali se je našlo takovih u zastupstvu, koji su se protivili tomu ujedgovomu nastojanju ne iz načela niti iz osvjeđenja, već iz osobnih razlogova. Recimo đaklo iskreno, pokojni Petris bavio se je više gospodarstvom, nego li politikom, i tim si je u kratko stakao neko povjerenje i neku ljubav svih občinara. Mi smo osvjeđenši, da su svi prijašnji načelnici više mrzili i tlačili našu hrvatsku partiju, nego li je on.

Ovih dana naša potiljančena hrvatska gospoda imati će zabavu s plesom. Ulasnina i for. Sav čisti dohodak da je namijenjen za podporu neke talijanske škole, koju naši ustrojiti neretna „Loga“ u nekom hrvatskom mjestu. Izrodi i izdaje svoje roda šalju Judin novac . . . Činovnici ne učestvuju.

Eto nam promjena u krčkoj biskupiji: Mnogoš. Ivan D. Manjanjević, upravitelj kurije u Puntikrižu, premješten je u istom svjetstvu u Čuški. Na njegovo mjesto došao je pop Ivo Kraljić, izložiti kapelan na Ilavici. Na Ilavici došao je pop Ivan Volarić, duhovni pomoćnik u Rabu. Mnogoš. pop Mate Maradić, upravitelj plovanije u Lunu na Pagu imenovan je upraviteljem plovanije u Supetarskoj na Rabu. U vrši službu i duh. pomoćnika u Rabu. U Lunu došao je m. pop Blaž Šolđatić iz Čunekoga. Častoi g. Anton Žio upravitelj plovanije u Dragi hašćanskoj i pop Ivan Žio, upravitelj kurije na Susku, zamijenili su si mjesta.

Književnost.

Zenitha Esada Kulovića, spjevao Osman beg Stanić. Prečatpano iz „Prosvjetn“. Zagreb, naklada tiskara A. Šoholza 1893.

Zabrane ruske pripovijetke, prevao Mirko Diklov, ravnatelj kr. gimnazije zagrebačke. U Zagrebu, knjižara dioničke tiskare 1893. Ciena 80 nvč.

Listnica uprave.

Gosp. H. M. Pazin. Onaj forint je samo za pol godišta, jer list stoji i za soljako 2 for. na godinu.

Uplatili su za „Našu Singu“ od 1. t. m. j. sljedeća gg.: D. O. E. Karlovac for. 2, Čitaonica Dolinac for. 1.90, P. V. Bakar for. 1.25, P. I. B. Belovar for. 5, V. P. Karlovac for. 2, V. dr. N. Senj for. 2.50, T. V. Karlovac for. 5, Zemaljski odbor Poreč for. 3, R. E. Kamen for. 2.50, R. F. Brunsce for. 1, Čitaonica Starigrad for. 2.50, Z. V. Valosko for. 5, S. P. Matinska for. 2, N. O. H. Pazin for. 3, B. A. Pazin for. 30, N. J. Forir for. 5, S. P. Kaufman for. 2.5, Z. N. Kaufman for. 1, G. T. Kralj for. 2, O. dr. A. Gorica for. 5, G. M. Modulin for. 2, F. P. Trst for. 5, Čitaonica Otčina for. 1.25, Čitaonica Jaska for. 2.50, Čitaonica L. Vila Gospić for. 1.25, M. M. Zagreb for. 5, P. S. Kozica for. 2, T. dr. D. Krk for. 10, K. S. St. Pazin for. 2.50, V. I. Vrh for. 15, S. P. Pokulica for. 5, D. N. Brgud for. 2, P. P. Mitrovica for. 2.50, Čitaonica Pregrada for. 1.50, P. dr. J. Senj for. 10, D. dr. J. Križevci for. 5, M. A. Draškovec for. 2, Čitaonica Vel. Gorica for. 2.50, Čitaonica Pečava for. 5, P. I. N. Varsid for. 2.50, Čitaonica Ogulin for. 2.50, M. A. Žrnj for. 1, J. I. Kopal for. 2, Čit. Omišalj for. 5, M. E. Kastav for. 5, Občina Kastav for. 10, N. dr. V. Zagreb for. 5, P. L. Ivanković for. 2, K. dr. V. Beč for. 5, P. I. Grižane for. 2. (Sluđi.)

FILIJALKA

C. KR. PRIV. AVSTR. KREDITNOGA ZAVODA za trgovinu in obrt v Trstu.

Novci za vplaćila.

V vredn. papirjih na 30-dnevni otkaz 2 1/2%
4-dnevni otkaz 2%
3%
5-mesečni 5 1/2%
6%
8 1/2%
6%

Vplaćivanja avstr. vrednostnim papirjem, koji se nahajaju v okrogu pripozna so nova obrestna tarifa na temelju odgovodi od 17. is 21. odnosno 12. jnnja.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto.
V naplaćenih broz obrasti

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropano, Beko kakor za Zagreb, Arad, Biolin, Gablonz, Građeco, Hermannstadt, Inomost, Celovec, Ljubljana, Lina, Olomuc, Reichenberg, Snaas in Solnograd, — brez troškov.

Kupnja in prodaja

vrednostij, dvlje, kakor tudi tvoženje kuponov: 24—22 pri odbitku 1%o provizije.

Predujmii.

Sprejemajo se uskovna vplaćila pod ugodnimii pogojii.

Na jamčevno hitine pogoji po dogovoru. Z odprjenim kreditom v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodi.

Na vrednostii obrasti po pogodi.

Vložki v pohranu.

Sprejemajo se v pohranu vrednostii papirji, sli ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodi.

Naša blagajna isplaćuje nakaznice narodne banke Italijanske v Italijanskii frankii, ali pa po dnevnem kursu.

Trst, 10. oktobra 1893.

2-24

Odgovorni urednik Mate Mandić.

Podpisani preporučuju velečastnoj gg. svećenikom crkvenim upravam i slavnom obćinstvu

Prave zajamčene pšelno-vošćene

Svieće

vošćane zavitke, svieće niže vrsti za postranu razsvjetu crkava i pogreba. Kadilo lagrima, stien i stakla sa vješćno svietlo (kandilo).

Za valjanost svieća, koje nose protokolirano tvorničko znamenje, jamčim za 100 for. ili 200 kruna.

Nadajuć se mnogobrojnim naručbam, ja ćim za tođnu posluđu po koliko je moguće nizkoj cieni.

Odićnim štovanjem

I. Kopać

sviećar

Solkanska cesta br. 9 u Gorici.

Odićkovan srebrnom kolajnom u Gorici god. 1897.

Poslie ukinuća tršč. proste luke carine prvati

za Istru, Dalmaciju, Hrvatsku, Kranjsku, Korušku i Bosnu-Hercegovinu

nepromoćljiva pokrivala

Luigi Zuculina u Trstu.

Tvornica nepromoćljivih bielin i ornih pokrivala za vozove i tarnice (vagone), za robu na obalah, lađe, brodske vidjelice (coccaporte) i za polje; pokrivaća za konje i plaštava za kišu.

Skladišće

tkanine za jedrenjaće, nepridređene za sedlare i tapetare, dvojnika (tralicel), jute za žaklje i emote; opasnika, kopnaha i uzica.

Zastupstvo i glavno skladišće asfaltakih opeka

za kućne krovove, polate, suše, staje itd.

Samotila (isolatori) za temelje i kočke iz asfalta.

Radionica i prodaja zastava.

Luigi Zuculin

u Trstu

via Ghega 2, kuća Brunner.

Teodor Slabanja

Srebrnar u GORICI (Görz) ulica Morelli 17.

preporuča se preć. svećenstvu za izradjenje crkvenog posudja i orudja iz čistoga srebra, alpaka, mjedi, kano: mošćanica, kafeža itd. po najnižii cieni u najnovijih i krasnih oblicih. Stare predmete popravlja, te ih u ognju posebrni i polzati.

Da si uzmognu i manje imućne crkve nabaviti raznih crkvenih predmeta, stavić će se na želju preć. gospode nabavljaju vrlo povoljne plaććno uvjete.

Ilustrirani cieni šalje franko.

Šalje sve predmete dobro omotane sa poštarinom franko!

24-2

DOMINIK LUSIN
u Kopru

preporuča valiko svoje skladišće raznovrsnog liesa, kano:

greda, dasaka, murala, duga, te takodjer opeka, vapna, pleska itd. Naručbe ovršava toćno i po najnižii cieni.

24-1

I., Singerstrasse 15, Dunaj. **J. PSERHOFFER** lekarna „Zum goldenen Reichsapfel“.

Krišćitilne krogļjice, prej imenovane univerzalne krogļjice

zastužio to imo po vzej pravici, kajti v razmli jo mnogo boleznij, pri katerih so te krogļjice pokazale svoj izvrstan učinek

Za več desetletij so te krogļjice povoad razširjeno in malo družin utegne so najti, v katerih bi pogrešali malo zaloga tega izravnoga domaćega sredstva.

Vsi zdravniki so pripravili in pripravljajo te krogļjice kot domaće sredstvo, posebno pa proti boleznim po slabi prebavi in zabasanju.

Te krogļjice stanejo: 1 škatilica z 15 krogļjicami 21 nvč., jeden zavitek 6 škatilice 1 gld. 5 nvč., pri nefrankovani pošiljavi 1 gld. 10 nvč. — Ako se denar naproj pošlje, ni treba plaććati porta, in stane: 1 zavitek krogļjice 1 gld. 25 nvč., 2 zavitka 2 gld. 80 nvč., 3 zavitki 3 gld. 85 nvč., 4 zavitki 4 gld. 40 nvč., 5 zavitkov 5 gld. 20 nvč., 10 zavitkov 9 gld. 20 nvč. (Manj kot jeden zavitek se ne pošilja).

Prosimo, da se izrećno zahteva „J. Pserrhoferje krišćitilne krogļjice“ in paziti je, da ima pokrov vasko škatilice isti podpis „J. Pserrhofer v rudoših pismenih, katerega jo videti na navodilu za uporabo.

Balzam za ozeblino J. Pserrhofer. 1 posudica 40 nvč., prosto poš. 50 nvč.

Trpotće v sok, 1 steklenica 50 nvč.

Amerik. maziło za trganje, 1 posudica 1 gld. 20 nvč.

Prah proti potenju nog, 1 škatilica 50 nvč., poš. prosto 75 nvč.

Balzam za goltanec, 1 stekl. 40 nvč., poš. prosto 55 nvč.

Življanska esenca (Praške kapļjice) 1 steklenica 20 nvč.

Angleški balzam, 1 steklenica 50 nvč.

Fijakerski prsni prašek, 1 škatilica 30 nvč., poš. prosto 40 nvč.

Tanoktinska pomada J. Pserrhofer, posudice vsak 10 nvč., 1 škatilica 2 gld.

Univerzalni plašter prof. Steudela, 1 posudica 50 nvč., poš. prosto 75 nvč.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, domaće sredstvo proti posledicam slabe prebave, 1 zavitek 1 gld.

Razvoj inozemnih izdelkov dobivajo se šu druge tu- in inozemske farmaceutične spoojalnice, ki so bile po vseh avstrijskih dešepalih oznanjene; in so na zahtevanje toćno in v ceno preskabljuje tudi predmeti, kajli ul v zalogi. — Razpošiljanje po pošti vrše se toćno, a treba je denar poproj dopolniti; večju naročila tudi po pošćnom povzetju. Pri dopošiljavi denarja po pošćni naz. azniel stane porto dosti manj kakor po povzetju.

12-8

Badava dobije svaki predplatnik 4 krasne sítke u bojama.

Badava! 5000 otisaka

broja novoga L. VII. tećaja najvećeg ilustriranog lista

dotiskani su u knjižari LAV. HARTMANA (Kugli i Deutch)

šalje se svakomu tko dopisnicom zahtjeva badava i franko.

Ovaj list sadržaje mnogo izabranih i vrlo zanimivih pripovjedaka hrvatskih pisaca, prevoda i mnogo umjetnićko izradjenih sítka.

Predplate: Za cielu godinu for. 6.—
Za pol godine for. 3.—
Za četvrt godine for. 1 50

a šalje se pošćanskom naputnicom Knjižari LAV. HARTMANA (Kugli i Deutch) Ilica 2 — ZAGREB — Ilica 2.

Za pol ciane dobije svaki predplatnik „Dom i Sveti“ krasni šaljivi i mnogimii sítkami nakićeni list „Zvekan“, jer se „Dom i Svetom“ skupa stoji samo 8 for. za cielu, 4 for. za pol, 2 for. za četvrt godine

Prvi broj istoga šaljemo svakomu na zahtjev badava.

Tiskara Dolenc.

BOG I HRVATII najveći hrvatski ilustrirani koleđar jest na prodaji u Tiskari Dolenc u Trstu brošćivan po 50 nvč.